

РУСЛАНИ

Передплата
на «РУСЛАНА» всиноють:
з Австрії:
на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1-70 кор.

За границею:
на цілий рік: зі щоденною
всилкою 7 доларів, або 12
рублів; з всилкою двічі
в тижні 5½ долара, або 10
рублів; з всилкою що субо-
ти 4½ долара, або 9 рублів.
Поодинокое число по 10 сот.

Телефон Редакції ч. 1484. — Конто почт. щадниці ч. 98.704.

Виходить у Львові що дня
крім неділь і руских свят
о 5½ год. по полудни.

Редакція, адміністрація, і
експедиція «Руслана» при
ул. Осолоїнських ч. 11. партер
(Фронт від ул. Тихої). Експ-
диція місцева в Агенції
Соколовского в пасажі Гаве-
мана.

Рукописи зертває ся лише
на попереднє застереженє.

Рекламації неопечатані є
вільні від порта. — Оголо-
шеня звичайні приймають
ся по ціні 20 с. від стріч-
ки, а в «Надісланім» 40 с.
від стрічки. Подяки і при-
ватні донесеня по 30 сот.
від стрічки.

Сиди тихо і не рипай ся!

В нашій передовиці „Москвофільський гнилець серед шкільної молодіжи“ з 28. вересня с. р. ч. 206. зазначили ми, що наші москвичі в своїх бурсах заціпляють у шкільної молодіжи погорду до рідної мови і народности, розбуджують у неї одушевленє для „общерусского литературного языка“ і потяг до російского православія, та старають ся виробити з неї москвофільських агітаторів, позваляючи їй брати участь в політичних зборах і інших антінародних торжествах. Се піднесла також і Краєва Рада шкільна в розпорядку, виданім в липни с. р. до дирекцій середних шкіл, в якій поручила їм більше наглядати на москвофільські бурси.

Москвофіли рішучо заперечили, мов би їх молодіж приходила на політичні збори, а „Галичанин“ в ч. 206. з 27. вересня с. р. напечатав таке: „Краевая школьная рада ставить въ вину нашимъ бурсамъ, что онѣ позволяютъ своимъ воспитанникамъ принимать участие въ собраніяхъ и торжествахъ внѣ стѣнъ заведенія, устраиваемыхъ „руссофильской партией“. Здѣсь мы должны рѣшительно опровергнуть будтобы правленія нашихъ бурсъ союзниками присутствовать на какихъ-либо политическихъ или другихъ того рода собраніяхъ. Моло-

дежи бурсь позваляють ся только бывать на концертахъ и торжествахъ, имѣющихъ литературно-просвѣтительный или религиозный характеръ“.

Ми знали з гори, що москвофіли свідомо голосять і пишуть неправду, та щоби їм виказати се, подали ми поіменно лише деяких воспитанників бурс „Народного Дома“, Ставропигійского Інститута і Селянської Свято Владимірської, котрі в два дни по торжественній заяві „Галичанина“ були на „генеральномъ собранію общества им. М. Качковского“. А се „собрание“ не мало „литературно-просвѣтительного характера“, бо чейже і сам „Галичанин“ не зачислить до „галичско-русской литературы“ недотепну критику розпорядження Краєвої Ради шкільної в справі кацапских бурс на зборах Общества Качковского, та „преній господиновъ Гецева, Марущака або Химки“. Ще менше могло се „собрание“ вплинути на підєм релігійних почувань москвофільської молодіжи, бо на нїм перед соткою гімназійських учеників обкидали грязюкою наших архієреїв, котрі — після думки г. Марущака — оставили народ, підюджували вірний нарід проти висшої духовної власти, що аж предсідатель о. Сенік уважав за відповідне просити „не касать ся политическихъ вопросов“.

Ми згадали в ч. 228. нашої часописи про участь молодіжи в тїм собранію, щоби звернути увагу нашого загалу, що деструкційна робота москвофілів серед шкільної молодіжи не слабне а кришчає, а для москвофілів се мало бути *memento*, аби не

впоювали в молодіж ненависти до товаришів Українців, до професорів та до загалу Русинів-Українців.

Ми не згадували про всі подвиги москвофільських юношів, щоби не посуджувано нас, що хочемо шкодити невинним мальчицкам.

Та колиж „Галичанин“ в ч. 230. по хамски накинув ся на нас і вмовляє в нас, мов би то ми „фагасовали“ на „бѣднихъ мальчиковъ, дабы обратити на нихъ вниманіе украинскихъ педагоговъ“, то ми розкажемо дальше і викажемо, до чого веде участь молодіжи в „собранію“, яке мало „исключительно (?) просвѣтительный и экономический характеръ“, на яким повно запаморочених селян водкою і пивом.

Рішучо заявляємо, що молодіж прийшла на „собрание“ за дозволом настоятелів, бо чейже і в кацапских бурсах не вільно питомцям виходити без відома настоятелів і бути поза заведенєм цілу днину, аж до пізної ночі і то без шкільного мундуру, перебраним в звичайний одяг та з триколірними лентами вештати ся по салі „Народного Дома“?

Чи то під впливом високоумних поученій господина проф. Гецева, чи то наскучало ся мальчицкам слухати „преній“ Маркова, Марущака, Довгополюка, вийшли они з салі, зібрали ся у ватагу, дібрали собі до помочи селян, заосмотрених в палиці та зачали погроми нашої молодіжи. Малого хлопчика Льва Фітя били палицями так, що кілька разів впав на землю; ученика IV. класи гімназійної Воробця Михайла

37

Вечері над Леманом.

Написав о. Маріян Моравский, з дозволу видавця переложив о. Іван Плавок.

(Дальше).

По такім Христовім поясненю, всіми спобами, аж до очевидности, значіня, в якім уважав ся Божим Сином, є зрозуміла велика драма, що мала місце перед судом Каяфи. Христос став обвинений перед сinedріоном, найвисшою тоді властію. Архієрей питає Єго з уряду: „Заклинаю тебе на Бога живого, скажи нам, чи ти єси Христос, Син Бога живого?“ — А Христос єму відповів: „Я єсьм“ — і зараз додав, що того самого Сина чоловічого, що єго днесь судять „побачуть сидячого по правиці сили Божої, коли прийде судити свѣт“.

Не могло бути сумнівним значіне того звизнаня; треба було — або впасти на коліна — або роздерти свою одіж з обуреня за богохульство і засудити на смерть після права богохульника. Найвисша жидівська рада вибирає то друге — і Ієсус іде на смерть якраз за се, що уважає ся Божим Сином, Богом з Бога. То є формально правна і дійсна причина Єго смерти. То твердженє, повторюване протягом Єго життя, втворило, як ми вже виділи, се опрченє жидівської старшини, що приготвило послідний замах і те саме твердженє, торжественно повторене перед сinedріоном, спровадило засуд смерти. — І ніхто не має більше права о тїм сумнівати ся, чи Христос ствердив Своє Божество, коли за то умер.

Семіонов. То щож я тепер бідний пічну з тим Христом — коли єго не можна очистити від претенсії до Божества?!... Я єго почитав і любив яко чудо людства — а тепер вириваєте єго мені з серця, з душі!..

Лєгоу. Від чверть години думаю над сим самим — і починаю тепер розуміти сю очайдушну пробу деяких, щоби цілого Христа вложити до мітів — і мати з ним спокій. Але і се не удасть ся — знаю о сїм.

Сь в я щ е н и к. Ні, панове, не робимо вам кривди. Вириваємо вам з серця божка власної уяви, а даємо вам Бога, що дасть вам більше як спокій, бо щастє. Лише не ставайте уперто в половині дороги.

Сучасники Христа поділили ся о Нїм на три класи: Єго кривні і близкі з Назарета припускали в початках Єго науки, що є божевільним і хотіли Єго звязати. Жидівська старшина осудила, що є переворотним чоловіком, що держить з злим духом проти Бога. Вкінці ученики припали єму до ніг, кажучи: „Господь мой и Богъ мой“. Кожда з тих клас має свою логіку і який такий змісл. Четверта, нині вимріяна гадка: що Христос удавав, а був святий; ошукував а спасав — як ми бачили, не має ніякого значіня і є зовсім неможлива. Треба отже вибрати між трома першими. — Тож придержувати ся першої нині, во всім, що Христос зробив, то хіба може божевільний. Другої, вірте мені, панове, більше людей нині придержує ся, як би то могло здавати ся. Не хотячи любити Христа, ненавидять єго пекольно, неначе би був воплощенєм лихом. Однак сей їх погляд є так переворотний, що ті люди і перед собою не можуть до сего признати ся. Тож не лишає ся нічого

иного, пише з учениками Христа визнати, що є нашим Господом і Богом.

Deville. Зовсім справедливо; треба раз рішити ся. Супроти інших історичних подій, супроти наукових відкрить, як схочемо, можемо бути рівнодушними, можемо сказати собі: не вхожу в то, чи то правда чи ні, нехай інші сим журять ся! Супроти Христа можемо лиш так довго займати рівнодушне становище, доки нічого про него не знаємо. Але коли раз зійшов ся чоловік з єго впливом в історію, як лише бодай раз прочитав добре Євангелиє, — то вже приневолений дальше відповісти на питанє, яке Христос ставить людям: „А ви за кого мене маєте?“ Не можемо усунути сеї величезної появи, хотьби як нам заваждала, бо як ми се бачили, не можна подумати, щоби її Євангелисти утворили з нічого. Рівнож не можна перевернути сеї появи: бо і як? Припустити, що Христос був хитрим обманцем — то абсурд, о чім і подумати не можна. Припустити, що був благородний і святий, але без чудес і Божества — також неможлива річ, коли бодай трохи хочемо придержувати ся Євангелия, бо чудотворність і запевнюване о власнім Божестві є вероздільні від подавої Євангелиєм особи. Вкінці припустити, що все, що є в Євангелию надприродного о Христі, се видумали ученики — значить: вернути ся до найнеможливішої гіпотези: сотвореня євангельского Христа Євангелистами, або того всего, що в тій особі нас плінає і чудує, що переходить всяку міру і розум.

Не зможете усунути з дороги сеї малої книжки! Она є — і нема иного виходу, лише увірити і поклонити ся.

(Дальше буде).

так побили, що розхорів ся і кілька неділь лежав в львівськiм шпиталi, та ще й доси не ходить до школи. Кiлькох ученикiв Українцiв ледво успiло утечи з житем.

Годi було устеречи ся нападy, бо перебранi хулiгани вже в бурсах уложили собi плян погрому. Звичайно один вишукував своїх товаришiв Українцiв, показував їх селянам та бурсакам, ученикам инших гiмназий, а сi кидали ся на жертву i били без пощади. Найбiльше уявив ся ученик Кордяк Иван зi своєю ватагою.

На сей раз буде досить, хоч ми могли би ще сказати багато про моральний уровень молодежи в кацапских бурсах, про те, як в Свято Владимiрськiй бурсi побивають i силують малих дiтей присягати на хрест при запалених свiчках, що до смерти будуть кацапами, та про педагогiчнi здiбно-сти i вплив настоятеля бурси „Народного Дома“, батюшки Авдиковича. Та се поки що липимо до найблизшiй нагоди, а „Галичанинови“ радимо: сиди тихо i не рипай ся!

А при сiй нагодi на адресу „Галичанина“ i „Прикарп. Руси“, що так розбiсили ся на „Руслана“ за мнiмi доноси. Отже ми лише констатували факти москвофiльської роботи: деморалiзацiї, котрi прилюдно нап'ятувати є прямо обовязком народноi самооборони. А доноси оставляемо нашим москвичам, котрi такi справнi в тiм ремеслi. Ми се дуже добре знаємо i тямимо, як з редакцiї „Галичанина“ Аделя Карвовская слала доноси до шефа жандармiв Новикого на пок. Кониського, що нiбито він везе революцiйнi прокламацiї до Росiї, i наслiдком того переводили на нiм до нага ревiзiю у Волочискях та держали цiлу нiч зачиненого в товарячiм вагонi, знаємо те, як писала доноси до Петербурга, що би не допускати „Рускоi Істор. Бiблiотеки“ Ол. Барвiньского в Росiю, бо там нiбито печатають ся революцiйнi розвiдки, знаємо, що писала доноси, що би заборонити п. Барвiньскому вiзд до Росiї яко революцiонерови iтд. iтд. Отсе ваше ремесло!

Огляд часописий.

(Нарiканє i жалi жидiвского Таг-у).

В 201. числi часописи „Der Tag“*) находимо статю в формi вiдозви пiд заговком „Schamad un Mädchen-Handel (нищенє i торговля дiвчатами), в якiй нарикє автор статi, що ще нiколи не були так тяжкi часи для Жидiв, як в послiдних часах, бо їх сини i доньки переходять з легким серцем на сторону инших народiв, i сей обьяв навиць уже нiкого не дивує, на нiкого не робить нiякого враженя. На сей перехiд ливить ся уже кождей як на буденне явище, а число страчених реєструє ся рiвнодушно i холодно, як кожду иншу статистичну цафру.

Не менше тяжко, каже дальше автор статi, ударє в наше народне тiло i в нашу народну душу нужденна торговля дiвчатами, котра веде ся в послiдних роках в поганий спосiб. А i-менно можна читати по нежидiвских часописях звiти i можна почути в нежидiвских кругах, що велике число Жидiв займає ся сею поганюю торговлею i що застрашаючо велике число жидiвских доньок падає жертвою тоi ганьби.

I тепер вiдзиває ся автор: А ви, рабiни, кагали i провiдники народу, без згляду на се, чи ви хасидами, поступовими, национальними, чи засимильованими, дивите ся на те все з далека i мовчите, неначе би вас цiла ся справа зовсiм нiчого не обходила.

Ми не говоримо о тих, каже дальше автор, що вихрещують ся задля кар'єри, що би дiстати якесь мiсце, якесь урядове становище i значiне, ми не говоримо i о тих, що вихрещують ся з любови; ми не говоримо навиць i о тих наших братах i сестрах в Росiї, що вихрещують ся лише задля того, що би могли бути прийнятими до шкiл, та що би набути право осiдку в краю i значiне, хотяй такi поступки заслугують на осуд i є доказом, як низко упав дух моральности, i о скiльки низше ми стоiмо вiд наших отцiв ми-

нувших в кiв, що не покидали своi вiри навиць в найгiжших часах, що складали своє житє на костирах, на торгурах, в дибах, орудиях iнквизицiї.

О много сумнiйше i бiльше соромне є се, каже він дальше, що велике число робить се з легкодушности, або задля вигоди, або з нужди. Давнiйше бодай хрещено звичайно жидiвскi дiвчата насильно особливо у нас в Галичинi, за що ми ся справедливо обурювали; але нинi псують ся наші дiвчата добровiльно, а в монастирi Фелiцианок в Краковi i в подiбних заведених на-ходить ся багато жидiвских дiвчат, що прийшли там самi добровiльно, нiким не примушенi, без нiчної намови. I се є той страшний стан i той боляк на нашiм народнiм органiзмi, що розвиває ся неначе рак i обiдає єго зi всiх сторiй.

Ба що бiльше. В послiдних днях завважа-ли ми ще соромнiйший обьяв. Жидiвска дiвчина з малого польского мiсточка, що утiкла з монастира Фелiцианок в Краковi, оповiдає, що она зiстала там зваблена своєю крєвнячкою, котра їй обiцяла, що вишукає для неї мiсце, а завела їй до монастиря. Сей случай, де жидiвскi дiти виступають яко меклерки i зводительки своїх власних одновiрцiв, стоить особняком в нашiй iсторiї. Перед мiсийними працями отвертими i iв сторони чужих можна ся устеречи. Однак чи можна устеречи ся перед того рода монастирскими меклерками, що хотять затуманювати жидiвскi дiти? що обiцяють добрi мiсця, а заводять до монастиря! Коли би той новий спосiб душехватства хотiв ся у нас прийняти, то грозила би звiдси нашому народови велика небезпека i то о много бiльше, нiж в тих часах, коли ловлено людий до вiйска, а нiж торговля дiвчатами. Тепер старає ся автор вiдстрашити дiвчата, що йдуть до монастиря, аби вихрестити ся, i тому каже, що они не можуть одержати державноi служби, бо є за мало iнтелiгентнi; тож они будуть змушенi вiддавати ся ремеслу без стыду для християн (poshrem дословно чужим), а коли переимне їх молодiсть i они не будуть могли бiльше вдоволити своїх уводителiв, тодi їх викине ся на смiть. Они викривлять ся духово i тiлесно i хто знає, чи они не впадуть в руки таких осiб, як Дамави Мацох i товаришi „

(Конець буде).

*) Задля недостатчi єврейских черенок пишемо нiмецькими буквами.

Допись з Самбiрщини.

(Радикальна правда в свiтлi фактiв).

(Конець).

Але се може тому, що то тверезiсть „через попа“ ширена! Може я i вправдi де в чiм промахнув ся? бо дивлю ся до книг метрикаль-них „померших“ i виджу, що до р. 1905. рiчно було случаїв смерти до 40 пересiчно (часами i бiльше); межи тими 10 случаїв рiчно з причини дихавицi i перестуди з нагоди п'ятики, в роцi же 1905. було случаїв смерти 36, межи тими 16 дiтей на коклюш i бiгунку; в р. 1906. случаїв 14; в р. 1907. — було 32 случаїв, з тих 25. дiтий (22 на ангiну i 3 невчасних); в р. 1908. було 25 случаїв, з тих 14 дiтей переважно на бiгунку; в р. 1909. случаїв 20 з того 16 дiтей (межи ними 3 слабосильних вiд уродженя i 13 на коклюш) а в р. 1910 — доси 8 случаїв, межи тим 6-ро дiтей. В сих лiтах неслiдно: дихавичних много, бо всего 5 случаїв, разом 3 случаї раптовного запалєня.

Тепер же що до дописи в „Гром. Голосi“ ч. 37. р. 1910 в справi виборiв до ради громадскої, чому там „попа“ не хочуть? Тутешнi опiкуни бiдного народу такi, що то „многi стязанiя имущiв“, а котрi пропагують високу iдею роздiлу всiх дiбр межи неимущих — не тiлько, що для примiру а нi одного клапця зi свого не хочуть бiдним удiляти, — але навиць чомусь не радi, аби хотяй кiлькох бiдних, свiдомих вiйшло до ради громадскої, от! най би i тi тiпили я хотяй цифрою кiльканайцятьтисячного буд-

жету громадского рiчно. А против „попа“ змо-бiльзували цiле вiйско i пишуть анонiми, що ви-кликнуть бiду... „i чийсь дiти пiйдуть на службу“ що i бiйка готова бути, аби „пiп“ не вiйшов до ради, а до газети пишуть, що „пiп кричить“. Сiяти терор радикальний — то називає ся робити в iмя поступу, вiльности, гуманности?! А най но панове з „Гром. Голосу“ запитають бiдних халупникiв, чому то они тому 6 лiт на-зад рупили ся на своїх опiкунiв? Хто то радив наложити на бiдних по 10 К оплати вiд штуки корови за пашенє на громадскiй толоцi? Чи то чорноризцi, чи унiформованi, чи такi власнi брата „в сiраках“?

А хто i кого оборонив (коло церкви) перед побитєм через розлючену товпу бiдних — як не пiп — теперiшного великого борителя попи-вского? А хто виарендував, тому кiлька лiт, склеп пейсатому? Чи то для добра народу переимює ся крамницю в коршму?

А хто то переслiдує одну поважну газдиню, представляє перед властiю опiкунчою яко мар-вотратницю, хто наражує її на кошти, аби позбавити її опiкунства i права голосованя за двох малолiтних синiв по двох мужах? Слушно сказав Исус Хрустос до фарисеїв: „ви асьте мов гроби побiлянi, з верха блискучi а в серединi повнi гнили, черви i хробiв!“

Подiбно до дописи в „Гром. Голосi“ ч. 37 1910 накинув ся на мене один „порядвий“ го-сподар публично недавно на радi громадскiй, закидаючи менi: 1) що я бунтував бiдних проти него тому 6 лiт; 2) що робить ся шахрайство з нагоди виборiв до ради громадскої i що я до того належу; 3) що я позволив ц. к. комiсарови прибавити оголошеня о виборах до ради гром. на дверях церкви, який я свiщеник! 4) що я тримаю з жидами i готов би склеп християн-ский вiддати Шандлi; 5) що він не знає, що робить ся з грiшми церковними. (Вiдай, що з того самого жерела ллють ся на мене обильно помiї через „Гром. Голос“). Я запросив сего „чесного патриота“ до ц. к. суду карного на день 27. вересня 1910, аби там дав близшi до-кази своїх заяв! Тодi сей „чесний“ предложив через свого оборонця „перепрошенє мене“, вiд-кликаючи ся нараз до „вiри“ — як то Ис. Хри-стос i Апостоли прощали! Я прийняв се предло-женє, однак пiд услiв'ями, що обжалований вiд-кличе всi закиди в селi перед радою громад-скою. Сей зобовязав ся „пiд словом чести“ про-токолярно то все вiдкликати, однак до сего часу не видно сего „слова“.

Як бачимо з сего цiлого образу, село нещасне своiм богатством. Давно мало своїх недо-вiркiв, котрi єго нищили радикально на маст-ках — тепер же має новiтнє недовiрство, котре силкує ся позбавити єго „совiсти всякої“, аби знова повторила ся стара iстория. Пiдсувають ся рiжнi деструктивнi елементи, старають ся викликати межи людями низкi iнстанкти дико-сти, ненависти, словом деморалiзувати для вла-сних цiлий; для того кличуть: попа не слухай, не шануй, мсти ся на єго худобi, конях!

Такi знов кличi милi можуть бути хиба для сих, що то не люблять VI-ої Заповiди Бо-жої, нарикають на IX-ту а часто густо i на VII-му взагалi на Закон Божий.

I так, за 23 лiт того ествованя тут „в селi богатiв“ зiстав я обiдраний з доробку „своi працi“, позбавлений здоровля i шарпаный на чести i че.єз хруньску клевету терплю кривду на дiтях!!! А за що?

Зато, — що я переломив першi леди: оди-чиня морального, що здер грубу заису несвiдо-мости народної (навиць особистої) так, що тепер панове з висшiй культури можуть по отвертiм руслi свобiдно плисти; i за що: що не даю ши-рити ся новомоднiй гнилi, зневири, вiд котрої здорово i чесно мислячий вiдхрещує ся?

Нещасна судьба народу, котрому удасть ся сконсолiдувати i розвивати на ґрунтi морально-здоровим; котрий рiжнi ляхi люди i злиднi дi-лили i дiлять на атоми, аби тiльки оправдало ся традицiйне проклятьє: межиусобиць!

Деякий бо пiд впливом вiльномудних iдей попадає в хоробу „попoжерства“ (рiд каннiбалi-зму) — а специяльно що до „попа в Берегах“.

Араге satana!
Хиба випадає за Леонiдом Глiбовим по-вторити:

Через левади, та городи
 Два куми йшло з весіля до господи.
 Бредуть, балакають про щось...
 Аж ось,
 Де не взялась собака в біса —
 Чи зпід воріт, чи ізза ліса —
 Присікалась, аж вишчить...
 Коли поглянуть — ще біжить
 Мабуть з десяток чи й не більше...
 Та як напали, — батю мій!
 Одна гаразд, друга ще гірше!
 Кіндрат маха ціпком мерщій.
 — „Ось не займай лишень, Кіндрате“,
 Тут обізавсь до його Клим:
 „Я їх натуру знаю, брате;
 Відчеплють ся... осьву, ходім...
 Та не махай і не диви ся“...
 От они йдуть собі, та йдуть,
 Собаки й справді уняли ся,
 А далі стало вже й не чуть.

о. Іван Мельник
 парох в Берегах.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

З Праги надійшла відрадна вість, що між Чехами і Німцями прийшло остаточне до порозуміння що до всіх головних точок угоди, між ними й що до §. 32 а (поділ виділу краєвого на секції) і §. 42. краєвої ординації (народностний ключ при обсаді урядничих посад). Подробиці угоди ще не оголошені, бо панує ще ріжниця в поглядах що до деяких менше важних точок, а іменно що до тексту §. 38. краєвої ординації (народностні курії з правом вето). Не улягає одначе сумніво, що й ті дрібні непорозуміння будуть усунені і прийде до повної угоди між обома народностними таборами в Чехах.

Військова комісія австрійської делегації радилась в дальшій тягу над військовою ординацією. Делегат Козловський жадав між иншим заведення 2-літної військової служби, більшого узгляднення потреб ріжних народностей і язикових відносин в армії, та заявив ся за більшим шанованем сьвят гр.-кат. в армії. На питанні бесідника що до військової карної процедури відповів міністер, предсідник бар Бінерт, що представники обох правительств дійшли в тій справі до порозуміння лише що до язикового питання в карнім поступованю, але має надію, що предложить протягом будучого року сю справу парламентови. Делегат Петеленц заявив, що становище польських делегатів схарактеризував вже предсідник делегації др. Гломбінський в своїй промові до цїсаря. Польські делегати готові ухвалити в границях економічної сили населення ті видатки на армію, які є конечні для удержання єї бойкости. Дальше домагав ся як найскоршого заведення 2-літної військової служби та щоби офіцери мали більше нагоди, як до тепер, навчитися польської мови, з відповідним узглядненем польської мови. Заявив ся за знесенем другого року сьлужби для однорічних добровольців.

Заграниця.

У Відні перебуває румунський міністер заграниці Джуvara, який відбув довшу нараду з гр. Еренталем. Кажуть, що ся нарада стоїть в звязку зі стрічею гр. Еренталя з вел. везиром Гакі-башею і відвідинами останнього в Букарешті, які мали відбути ся на припорученє гр. Еренталя. Здаєть ся між Румунією і Туреччиною прийшло до тіснішого зближеня, що впливає вельми на удержанє мира на Балкані.

Грецький міністер-предсідник Венізелос розв'язав в порученя короля 25. с. м. ревізійністичні народні збори. Коли Теотокіс, Ралліс і Мавроміхаліс не хотіли єму дати вотум довіря, та урядили сецесию враз зі своїми прихильниками. Венізелос вніс просьбу о відпустку і цофнув її лише тоді, як дістав повну власть розв'язаня народних зборів. Він відніс побіду над народними зборами, які не перечуваючи розв'язаня, на останнім своїм засіданю таки ухвалили Венізелосови великою більшістю вотум довіря. Розв'язанем народних зборів усунув Венізелос спірне питанє, чи король має право розв'язувати ревізійністичний парламент. Нові вибори назначені на 28. листопада.

В французьким парламенті після соціялістичної демонстрації в часі першого засіданя промовляв міністер-предсідник Бріан. Він заявив, що залізничний страйк не був викликаний становими інтересами, але мав на цілі довести край до руйни. Залізничні робітники були лише орудиєм в руках проводирів сего руху. Правительством має докази, що встпує т. зв. воєнна організація та що попало оно вже на слід єї.

В Португалії іде щораз то тяжше провізійно-республіканському правліню. Завзятійші революціонери домагають ся усуненя урядників з часів давного правліня, але республіканці боять ся се вчинити, щоби не скріпити через се реакції. Також домагають ся революціонери усуненя монархістичних офіцирів. Щоби сего уникнути, міністер війни подав ся о відпустку.

Папський нунцій в Лісбоні, Болуї, який вертає до Риму, заявив, що одної причини революції не піднесено достаточо, а іменно, що король Мануїл впав жертвою задалеко ідучих обіцянок, через що зразив собі монархістів, а не вчинив своїх противників менше небезпечними.

Хросимо відхобити передплату.

Новинки

— Календар. В суботу: руско-кат.: Льонгина сотн.; римо-кат.: Наркіза. — В неділю: руско-кат.: Андрея; римо-кат.: Клявдія.

— З побуту Є. Ексц. Митрополита гр. Шелтицкого в Америці Дня 17. вересня по полудни приїхав до Чикаго Е. Митрополит на La Salle st Station. Є се один з найкращих дворців Чикаго. На дворці вижидали достойного гостя Преосьв. Еп. Сотер враз з оо. Н. Стоутіацьким, В. Балогом, В. Петровським і Бр. Й. Гродзким. Присутних було багато людей і кількох репортерів. Ціле се товариство враз з обома Архієреями побідало на тімже самім дворці. По обіді відбув Ексц. Митрополит прогульку автомобілем в часі якої оглянув прекрасні парки міста Чикаго. Поїздом 6:15 вечером Ексц. Митрополит і Преосьв. Сотер відїхали з Чикаго у Вайтінг, де гр.-кат. громада Русинів Українців з Угорщини зготовила Ексц. Митрополиті правдиво княже прийатє. Величезна площа при Lake Shore дворці над берегом прекрасного озера Мішіген була битком заповнена тисячами народу, що зійшли ся з цілої околиці, щоби достойно повитати нашого найвишого князя Цркви. Між сею непроглядною товпою народа в збитях рядах стояли сотки членів брацтва і сестрицтв. Висівшому з поїзду Е. Митрополиті підійшов на зустріч о. Валентин Балог, рідний брат о. Мих. Балого, духовного управителя „гр.-кат. Руского Союзу“. Гарною короткою бесідою повитав о. В. Балог Е. Митрополита в імени своєї угро-рускої парохії. По бесіді о. В. Балого кілька музик заграли красяного туша. Сейчас вступили два довгі ряди дівчаток убраних в білі суконки і стали сипати цвіти до стіп Ексцеленції, доки достойний гість не сів до пригатованого для него повозу, запряженого прекрасною білою чвірнею коний.

Тепер розвинув ся величавий похід. Передом їхали повози з многими прибувшими гістьми, відтак повіз Ексцеленції, а за ними ступали військові організації в повній зброї, уся міска поліція, що робила почести Ексцеленції задля браку місцевої військової залози — дальше всі гр.-кат. сестрицтва і брацтва. В часі сего прекрасного походу з усіх усюдів ясніли тисячами маленьких звїздочок в вечірних сумерках ракети. Музики грали гарні патріотичні американські марші: Прекрасне вражінє робив похід шкільних дітей і сестрицтв, що виступали усі в білім. Зпоміж гостей, які з Чикаго прибули повитати Ексц. Митрополита, були: о. Вартоломей Квітек Чина Сьв. Венедикта настоятель словацкої громади Сьв. Михаїла, о. Володимир Петровський з Burghside і Др. Сіменович з своїм братаничем.

По прибутю до парохіяльного дому, перед яким стояли величаві триюфальні ворота з написею: „Вітай нам Архієрею“, удали ся Ексц. Митрополит і Преосьв. Сотер до церкви Успенія Преч. Д. Марії. В других триюфальних воротах перед входом у церкву привитав Ексц. Митрополита по старо-українському звичаю хлібом, солю і медом Церковний Уряд. В церкві повитав їх Ексц. Митрополита о. В. Балог сердечним привітом, почім як звичайно відправлено Ектенію.

У Вайтінгу перебув Ексц. Митрополит до 20. вересня. В тім часі посвятив пам'ятковий хрест і кілька разів проповідував. Дня 21. вересня виїхав до Cleveland.

— Соймова рефотма виборча. Вчера відбула ся конференция предсідників польських і руских соймових клубів в справі виборчої реформи. До згоди не прийшло, але, як подають польські часописи, ситуація поліпшила ся, а о скілько покаже ся на завтрішнім засіданю сойму.

— Мудрагелям з „Діла“ не мило, коли їх поставити перед їх власне зеркало, щоби в нім себе оглянули, коли їм пригадати їх консолідаційні вискоки такі ще недавні, які так різко відбивають від тої завзятуючої боротьби вичовідженої перед трема роками краєвому правительству і Полякам за пособлюванє москвофільським „сделкам“. А мимо сеї великої мудрости і розумілости, якою пишпають ся редактори „Діла“, маючи всіх инших за „убогих духом“ так зиркають косими очима, чиби не дало ся довести „до координаци в сїх руских сил“, обнимаючи під тою рускістю і всіх наших москвофільських перевертнів. Та ще й признають ся отверто, що для здобутя рускому народови належних єму прав „могли би піти з котрою небудь групою русофільского курсу“. Невжеж по тільки разів зроблених досвідках наглядних, які заподїяли стілько кирині в нашім народнім житю, можна подумати, щоби з тими перевертнями народними можна що небудь осягнути для руского народу. Се можуть робити вже не „убогі духом“, але хіба такі, у котрих затер ся вже всякий здоровий розум наслідком заслїпленя, так що вже нічого не бачать!

— Редактор „Народного Слова“, котрий так полює тепер на всякі сензації, озлобив ся на „Руслава“, що він не вторує єму в тім напрямі і в своїм високопатріотичнім настрою проголосив, що „Руслав“ „вбраний в польську ліберію“. А ще так недавно сей нивішний Катон впрошував ся, щоб єго прийняти до нашої редакції, — отже не вагав ся хіба надягнути сю „польську ліберію“, яку нібито побачив тепер скрізь радикальні окуляри на „Руславі“. Чи так поступають люди, котрі мають які небудь певні засади?!

— Лекції української історії в Москві. Перші лекції з „історії Малороссії“ проф. Пічети на московських висших жіночих курсах відбувають ся надзвичайно інтересно. Слухачок на них буває біля 300. Всі они що лекції гучно витають молодого лектора. У вступній лекції шан. проф. зазначив, через що він читає історію України. Причинились до сього такі три факти: 1) історія України — інтересна й сама собою. 2) Над нею мало працюють: тоб то історія України — широке поле для праці. 3) Сей предмет інтересний ще й тим, що українське національне питання в наші часи в досять острій формі виступає на чергу; а тому громадяни Росії мусять подрбно знакомитись з усім, що відносить ся до українського народу. В своїх лекціях професор висловлює на українство такі приблизно погляди: російська централістична політика не досягне своєї теперішньої мети — знищити український нарід. За наших часів славянство вступає в боротьбу з германськими народами. Нам треба се пам'ятати, бо тільки тоді славянство поборе, коли кожний з слав. народів (а в тому числі й український) буде сильний як нація. Признанє Росією права на національне самовизначенє України — буде забезпеченєм майбутньої могутности Росії. Великої ваги той факт, що Україна, пробуваючи більше 250 літ під владою Росії, не ассимілювалась з нею і зберегла окремість своєї нації.

Куретистки з охотою працюють в семінариях під проводом д. Пічети. Тем для праць по історії України — призначено професором багато, ось деякі з них: „Питаня про походженє Козаччини в історичній літературі“, „Козацькі війни і політика Річи Посполитої“, „Релігійне питанє на Україні і відношенє до нього Козаків“, „Українські накази до комісії 1767 року“, „Судебні реформи на Україні в XVIII століттю“. Де котрі з курсисток взяли українські теми для кандидатської праці з історії. Чамало було охочих писати з часів Козаччини, але виявилось, що друкованих документів сього часу дуже мало і через те теми, дані професором, торкають ся переважно економічних справ. Одна з тем для кандидатської праці така: „Приватне землеволодінє на Україні і становище кріпаків у XVIII ст.“. Курс „історії Малороссії“ — необовязковий. Але те, що на лекціях сього курсу буває сила молоді, яскраво показує, наскільки поспіло бажанє пізнати самих себе у тих, котрі, здавало ся, близькі вже були до вікового забугя і сну. („Рада“)

— „Всеславянський театр“. З Праги доносять, що у виконаню ухвали сегорічного славянського зїзду в Софії утворить ся небаком всеславянський театр, який обіде Росію, буде в Софії, Білгороді, Відні, Будапешті, Празі, Кракові і Львові. Де утворить ся той театр (мабуть в Росії) і що буде грати, не сказано.

— З тайн сенаторських ревізій в Росії. Кн. Мещерський описує в „Громадині“ інтересну подію: Начальник канцелярії комунікаційного округу, Л., який мав виїмкове довіре у своїх настоятелів, виїхав до Києва на ревізию округу. Л. був в Києві такий певний себе, що покликав до го-

телю місцевого прокуратора до уділення пояснень. Ревізія викрила різні неправильності такі, що кільканайцятьом інженерам грозила тюрма. Коли Л. слідив в Києві, заряджено ревізію також в его канцелярії в Петербурзі. Виявило ся, що Л. має на совісті ті самі гріхи, які він викрив у інших в Києві: марноване гроша, обманства ітн. Зараз відкликано его до Петербурга і усунено з посади. Притім виявило ся, що Л. не мав ніяких кваліфікацій, а дістав посаду з протекції.

— **Повінь в Італії.** Страшна туча з хмароломом а наслідок того й повінь навістила деякі сторони Італії. Так доносять з Риму: Над Неапольським заливом настав оноді рано хмаролом. Великі маси намулу сплили з Везувія, заливаючи дороги і поля. В Торе дель Греко дороги зовсім знищені, дві родини засипало. Доси видобуто п'ять осіб неживих. Громади положені під Везувієм вода зовсім заляла. Страшною представляє ся катастрофа на острові Іскія, положенім в Неапольським заливі, а головно в купелевім місті Казаміччіоля. Позавчера mezi 1. а 11. год. рано наплили до Казаміччіоля величезні маси води і зничили зовсім три часті міста. Доси стверджено смерть 9 осіб. Також в заведенях купелевих згнуло багато осіб. Шкода величезна. Люди, котрим удало ся щасливо виратувати ся з тої катастрофи, так оповідають: Около 9. год. рано настала туча і викликала страшений переполох серед людей. Підчас втечі виділи ми по дорозі около 14 трупів, але кілька згнуло, не знати. Людий, що повтікали на гору Сан Ніколя, бере розлука. Всі заведеня купелеві в Казаміччіоля знищені. Дванайцять осіб, котрі купали ся, вхопили філі і они утопили ся. Намул, який нанесли філі, досягає до висоти 8 метрів. Подібні застрашаючі вісти надходять із Палерма на Сицилії.

Оповідки.

— **Репертуар Руского народного театру** під дирекцією Йосифа Стадника у Львові, сая „Гвязди“ (ул. Францішканська ч. 7). Білети продає ранше книгарня Н. Тов. ім. Шевченка (Ринок 10), а від 6. год. перед представлєм каса театральна.

В п'ятницю 28. с. м. популярна вистава по зниженій ціні „Вій“ фантастична оперета в 4 діях перероблена з повісти М. Гоголя.

В суботу дня 29. с. м. „Галька“ опера в 4 діях Ст. Монюшка. Виступ Ф. Лопатяньскої.

В неділю дня 30. с. м. пополуднева вистава о год. 3-ій по зниженій ціні: „За двома за яцями“ комедія міщанська зі співами і танцями в 4 діях М. Старицького; вечером о 7½ години „Дай серцю волю, заведе в неволю“ Народний образ в 5 діях М. Кропивницького.

Ві второк дня 1. листопада „Маруся Богуславка“ історичні картини в 5 діях зі співами М. Старицького.

В середу дня 2. листопада „Гануся“ драма в 2 частинах Г. Гавитмана, музика Маршалька.

Початок о 7. год. вечером.

— **Іменования.** Кр. Рада шкільна іменувала між иншим заступниками учителів в гімназіях: Меч. Орищак в Теревовлі, Йос. Горчинського в Бережанах, Евгена Чумака в філії рускої гімн. у Львові, Олександра Новосельського в Ярославі, а д. ра Петра Грабика, учителя муж. школи ім. Міцкевича у Львові, заступником учителя в женьській учит. семінарії в Перемишлі.

— **Жертви на Р. Того педаг.** у Львові зложили в вересні с. р. отці ВП. Доброді (в коронах): о. А. Федорак, Хачів 1; Т. Котик, Святин 2; М. Пекар, Зелене 1; О. Гранківський, Монастирець 2; І. Корженевський, Перемишль 1; о. Й. Пеленьський, Словита 4; І. Дорундяк, Киданче 1; Д. Ніколович, Коломия; о. І. Любич, Тулуків 4; о. В. Рожейовський, Новосілки 4; Е. Сенчина, Крушельниця 4; М. Лотоцький, Радеків 2; М. Фешин, Угрио 3; о. В. Рожавський, Зашків 2; М. Вудкевич, Львів 1; о. Ф. Пелех, Толців 5; Н. Стефанюк, Угринів 1; П. Новицький, Сутоморе 2; А. Боцюрків, Тлусте 5; М. Галуцянський, Рогатин 1; о. С. Білинський, Яворів 1; о. М. Артемович, Близанка 1; о. А. Наконечний, Заміхів 7; Г. Носс, Бортьків 2; — у Львові: М. Русин 1, П. Михалічко 50 с; О. Чарнецький 20 с; М. Гриців 1; Л. Студинська 1; В. Пелловський 50 с; Е. Форстина 50; Б. Вахнянин 50 с; Ю. Росткович 50 с; О. Тисовський 1; А. Галяк 19; І. Павляк 20 с; В. Горбай 40 с; П. Ласовський 1; І. Волошин 1; О. Назарук 1; Я. Весоловський 1; Гр. Іваницький 2; Сосновська 2; Сумкевичева 2; В. Тисовський 2; І. Гофрлік 2; Й. Штикало, Шарванці 1; А. Калуский 1; Машкара, Дунаїв 4; І. Васько, Хоростець 2; М. Слободив, Бяла 5; о. М. Дацько, Міжинець 5; О. Корняк, Станіславів 2.

Наука, штука і література.

— „**Малюнки з життя українського народного слова.**“ Сими днями у Харкові вийшла нова книжка проф. Н. Сумцова: „Малюнки з життя українського слова“ (з XIX т. Сборника Харковского Историко-Филологического Общества в память проф. Е. К. Рѣдина). Ся праця проф. Сумцова являє ся наслідком лекцій его з історії української літератури, читаних два роки тому в харківським університеті. Зміст книжки такий: Передмова. 1) Сучасні завданя історії народної словесности. 2) Дещо про початок українського народа. 3) Головні історичні кроки української мови. 4) Українські співці й байкари. 5) Старі зразки української народної словесности. 6) Вага української народної поезії. 7) Діячі українського фольклору і 8) Бібліографічний покажчик. — Се книжка проф. Сумцова, про котру вчера була згадка.

Телеграми

в дня 27. жовтня.

Прага. Німці годять ся на бажанє Чехів, щоби у всіх законах була в ясний спосіб засначена єдність краю.

Неаполь. Італійський король виїхав вчера до Цегари, оглядати шкоди нанесені хмароломом.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 16. до 31. жовтня 1910.

Найгарнійша сензация.

Щоденно о 8. год. вечер представлєнє. В неділі і свята 2 представлєня о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що п'ятниці High-Life представлєнє. Білети вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5.

Ол. Барвіньский. Історичний огляд засновин Народного Дому у Львові (наоснові жерел). — Ціна 80 сотків.

Ол. Барвіньский. З останних десятиліть XIX віку. — Ціна 40 сот.

W sprawie uniwersytetu lwowskiego listk Edw. Gniewosza, szefa sencyjnego ministerstwa wyznań i ośw. do Alexandra Barwińskiego — Ціна 10 сот.

Гомерова Одиссея, переклад Ніщинського Байди). Ч. I і II. — Ціна 4 К 40 с.

Метаморфози Овідія, переклад Сердешного. — Ціна 1 К.

Григорій С. Сковорода. — Ціна 30 с.

Кониський, Непримирана. — 40 с.

Куліш, Дон Жуан Байрона. — 40 с.

Антін Головатий, Уманця. — 30 с.

Шевченко, Наймичка, повість. — 60 с.

Княгиня 30.

Проф. Ратміров. повість „Мордовця“. — 40 с

Оржешко, Великий, новеля. — 50 с

Иов, переспів П. Ратая. — 1 К.

Можна дістати через адміністрацію „Руслана“ або в книгарні Н. Товариства ім. Шевченка.

Для прикрашеня

комхат і Читалєх!

ТАРАС ШЕВЧЕНКО в домовині і МОГИЛА ШЕВЧЕНКА над Дніпром

Картини Сластьона виконані в артист. інституті Ангера у Відні у величині 24+30 см. можна набути в книгарні Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, Ринок ч. 10; за 80 сотків без пересилки, за 1 К з пересилкою (franco). Прибуток з ровпродажи жертвував радн. Ол. Барвіньский на памятник Т. Шевченкови в Києві.

„ДОСТАВА“

у Львові, ул. Руска ч. 20
в Станіславові, ул. Смольки 1

спровадила нові матері на ризи і хоругви, — металеві вироби (чаші, ліхтарі і крести) і різьби (кивоти, професіональні вітварці).

Поручає випробованих різбарів для іконостасів і престолів та малярів для церков.

Золочене чаш і напругу риз просить ся висилати просто до Львова.

Платить за вкладкові гроші 6%!

П. А. Шіган

Мій новий соругник.

Переклав Вол. Держирука.

Вийде протягом місяця жовтня с. р. як відбитка з фейлетонів нашої часописи. Обійме она понад 25 аркушів друку. Ся знаменита повість повинна находити ся в кожній рускій хаті. Передплату в ціні 2 К 50 сот. з пересилкою 3 кор. приймає просягом місяця жовтня наша редакция. Від дня 1. падолиста нов. стиля ціна книжки буде виносити 4 корони.

Розклад залізничних поїздів

важний від 1. мая 1910.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночі
Кракова	5:50	8:55	1:30	5:45	10:05
Кракова	7:27	10:10	1:15 B	8:40	2:30
Тарнова	—	—	1:05	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:15	5:40	10:30
Черновець	8:05	—	2:05	5:53	9:30
Черновець	—	—	—	6:35	12:20
Станіславова	5:45	—	—	—	—
Коломия	—	10:21	—	—	—
Ходорова	5:15 Г	—	—	—	—
Стрия	7:28	11:45	4:25	7:41	11:02
Самбора	8:00	9:58	2:00	—	9:00
Рави рускої	7:32	12:00	—	8:00	—
Яворова	8:15	—	5:00	—	—
Брухович	7:32	1:05 Л	1:53 З	8:00	9:25 З
Брухович	7:49 К	1:20	4:10 З	3:26 К	—
Підгаєць	—	11:15	—	—	12:10
Вінник	—	—	—	—	—
Янова	8:15	1:10 К	5:00	9:26 К	10:07 К
Любін	8:00	9:38	2:00	9:00	11:40 P
На Підзамче з:					
Підволочиск	7:01	11:40	2:00	5:17	10:13
Бродів	7:01	—	2:00	5:17	10:12
Підгаєць	—	10:54	—	9:44	—
Вінник	7:26	—	—	6:29	11:55 A
На Личаків з:					
Підгаєць	—	10:33	—	9:28	—
Вінник	7:10	—	—	6:13	11:39 A
Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	в ночі
Кракова	5:55	8:25	3:15	6:55	11:15
Кракова	6:04	8:40	3:55	7:45	12:40
Кракова	—	—	2:45	6:04	—
Мшани	—	—	3:30	5:41	—
Підволочиск	6:20	10:40	2:16	8:10	11:10
Черновець	6:10	9:35	—	—	10:35
Черновець	—	9:10	2:23	—	2:56
Станіславова	—	—	2:52	—	—
Коломия	—	—	—	5:59	—
Ходорова	—	—	—	8:23 B	—
Стрия	7:30	10:15	1:45	6:50	11:25
Самбора	6:00	9:05	3:40	—	10:40
Рави рускої	7:34	—	2:30	7:10	11:35 З
Яворова	8:20	—	—	6:30	—
Брухович	6:13	10:05 Л	2:35 З	8:38 З	11:35 З
Брухович	7:34	12:25 З	4:24 З	7:10	—
Підгаєць	5:58	—	—	6:16	—
Янова	8:20	10:20 K	1:35 H	3:35	6:39 K
Любін	6:00	9:05	2:15 P	3:40	10:40
З Підзамча о:					
Підволочиск	6:35	11:00	2:31	8:33	11:32
Бродів	6:35	11:00	2:31	8:33	—
Підгаєць	6:12	—	1:30	6:30	—
Вінник	—	—	—	—	11:35 A
З Личакова до:					
Підгаєць	6:31	—	—	6:50	—
Вінник	—	—	1:49	—	10:54

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товстим друком. — * Лише в неділі.

А = лише в середи і суботи. — Б = від 15:6 до 30:9 щоденно; В = в день перед кождою неділю і святами обох обрядів. — Г = в день по кожній неділі і святах обох обрядів. — Д = від 19:6. до 11:9. в неділі і рим-кат. свята. — З = від 1:6. до 3:1/9. щоденно. — К = від 1:5. до 30:9. щоденно. — Л = від 1:6 до 31:8. щоденно. — Н = від 1:5. до 11:9. в неділі і рим. кат. свята. — Р = від 15:5. до 11:9. в неділі і рим. кат. свята.